

JAARREKENING IN EURO

Naam: **PRINS LEOPOLD INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE, afgekort INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE**

Rechtsvorm: Stichting van openbaar nut

Adres: Nationalestraat

Nr: 155

Bus:

Postnummer: 2000

Gemeente: Antwerpen

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van

Antwerpen, afdeling Antwerpen

Internetadres:

Ondernemingsnummer

BE0410057701

Datum van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

21-12-2017

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering* van

28-03-2018

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01-01-2017

tot

31-12-2017

Vorig boekjaar van

01-01-2016

tot

31-12-2016

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn:

VOL-vzw 5.1, VOL-vzw 5.2.1, VOL-vzw 5.2.2, VOL-vzw 5.2.3, VOL-vzw 5.2.4, VOL-vzw 5.3.4, VOL-vzw 5.3.5, VOL-vzw 5.4.1, VOL-vzw 5.4.2, VOL-vzw 5.4.3, VOL-vzw 5.5.1, VOL-vzw 5.5.2, VOL-vzw 5.5.3, VOL-vzw 5.13, VOL-vzw 5.15

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de vereniging of stichting, van de BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger in België van de buitenlandse vereniging

BERX Cathy

Lange Van Ruusbroecstraat 69
2018 Antwerpen
BELGIË

Voorzitter van de Raad van Bestuur

BAERT Karel

Watermolenstraat 2
3018 Wijnmaal (Vlaams-Brabant)
BELGIË

Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur

Begin van het mandaat: 19-10-2016

VAN GOETHEM Herman

Jan Moorkensstraat 34
2600 Berchem (Antwerpen)
BELGIË

Begin van het mandaat: 19-10-2016

Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur

ANTOINE-MOUSSIAUX Nicolas

Rue des Houssales 62
4550 Nandrin
BELGIË

Bestuurder

AVONTROODT YOLANDE

Buizerdlaan 23
2970 Schilde
BELGIË

Bestuurder

DE BAETSELIER Patrick

Mw. Courtmansstraat 9
2600 Berchem (Antwerpen)
BELGIË

Bestuurder

DE KOCK Linda

Stuivenberglaan 18
2800 Mechelen
BELGIË

Bestuurder

D'HONDT Kathleen

Elshout 19
9031 Drongen
BELGIË

Bestuurder

GRYSEELS Bruno

Hovestraat 138
2650 Edegem
BELGIË

Bestuurder

PHILIPPÉ Jan

Leiedam 3
9800 Deinze
BELGIË

Bestuurder

VAN AUTREVE Anne

Frans Van der Steenstraat 89
1750 Lennik
BELGIË

Bestuurder

VANDER AUWERA Chris

Populierenlaan 10
1861 Wolvertem
BELGIË

Bestuurder

BERTRAND Luc

Gouvernementsweg 67
1150 Sint-Pieters-Woluwe
BELGIË

Bestuurder

CHAPELLE Anna

Kardinaal Mercierlei 14/A1
2600 Berchem (Antwerpen)
BELGIË

Bestuurder

SHETTY Ajit

Wielewaalstraat 18
2350 Vosselaar
BELGIË

Bestuurder

VAN BELLE Elies

François Lesninostraat 32/1
1020 Laken
BELGIË

Bestuurder

ROBAYS Jo

Baron R. de Vironlaan 122
1700 Dilbeek
BELGIË

Begin van het mandaat: 25-05-2016

Bestuurder

VAN DER PLUIJM Bruno

Bloemenlaan 20
1150 Sint-Pieters-Woluwe
BELGIË

Begin van het mandaat: 19-10-2016

Bestuurder

VAN ELDERE Johan

Olivierstraat 24
3111 Wezemaal
BELGIË

Begin van het mandaat: 19-10-2016

Bestuurder

RSM INTERAUDIT (B00091)

BE 0436.391.122
Posthofbrug 10/4
2600 Berchem (Antwerpen)
BELGIË

Direct of indirect vertegenwoordigd door:

VAN LEEMPUT Gert

-
- * Door de raad van bestuur in geval van een stichting / door het algemeen leidinggevend orgaan in geval van een internationale vereniging zonder winstoogmerk.

OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Facultatieve vermeldingen:

- Indien de jaarrekening werd geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:
    - A. Het voeren van de boekhouding van de vereniging of stichting,
    - B. Het opstellen van de jaarrekening,
    - C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
    - D. Het corrigeren van de jaarrekening.

  - Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.
-

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	<u>31.481.167</u>	<u>31.849.199</u>
Oprichtingskosten	5.1	20		
Immateriële vaste activa	5.2	21		
Materiële vaste activa	5.3	22/27	31.481.167	31.849.199
Terreinen en gebouwen		22	29.306.021	30.101.488
In volle eigendom van de vereniging of stichting		22/91	29.306.021	30.101.488
Overige		22/92		
Installaties, machines en uitrusting		23	93.210	81.058
In volle eigendom van de vereniging of stichting		231	93.210	81.058
Overige		232		
Meubilair en rollend materieel		24	1.448.071	1.420.986
In volle eigendom van de vereniging of stichting		241	1.448.071	1.420.986
Overig		242		
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26		
In volle eigendom van de vereniging of stichting		261		
Overige		262		
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27	633.865	245.667
Financiële vaste activa	5.4/5.5.1	28		
Verbonden entiteiten	5.13	280/1		
Deelnemingen		280		
Vorderingen		281		
Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	5.13	282/3		
Deelnemingen		282		
Vorderingen		283		
Andere financiële vaste activa		284/8		
Aandelen		284		
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8		
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	<u>31.335.416</u>	<u>30.110.452</u>
Vorderingen op meer dan één jaar		29		
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291		
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		2915		
Voorraden en bestellingen in uitvoering		3	1.567.790	2.186.609
Voorraden		30/36	380.518	374.653
Grond- en hulpstoffen		30/31	380.518	374.653
Goederen in bewerking		32		
Gereed product		33		
Handelsgoederen		34		
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35		
Vooruitbetalingen		36		
Bestellingen in uitvoering		37	1.187.272	1.811.956
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	1.859.434	1.201.763
Handelsvorderingen		40	1.522.893	1.201.763
Overige vorderingen		41	336.541	
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		415		
Geldbeleggingen	5.5.1/5.6	50/53	2.480.371	2.480.371
Liquide middelen		54/58	23.304.573	22.450.062
Overlopende rekeningen	5.6	490/1	2.123.248	1.791.647
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	<u>62.816.583</u>	<u>61.959.651</u>

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	<u>21.910.613</u>	<u>20.430.455</u>
Fondsen van de vereniging of stichting		10	345.712	345.712
Beginvermogen		100		
Permanente financiering		101	345.712	345.712
Herwaarderingsmeerwaarden		12	11.891.000	11.891.000
Bestemde fondsen	5.7	13	3.217.381	3.217.381
Overgedragen positief (negatief) resultaat (+)/(-)		14	5.160.042	3.828.490
Kapitaalsubsidies		15	1.296.478	1.147.872
VOORZIENINGEN		16	<u>8.874.731</u>	<u>9.625.338</u>
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	8.874.731	9.625.338
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160	1.438.194	1.223.918
Belastingen		161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken		162		
Overige risico's en kosten	5.7	163/5	7.436.537	8.401.420
Voorzieningen voor terug te betalen subsidies en legaten en voor schenkingen met terugnemingsrecht	5.7	168		
SCHULDEN		17/49	<u>32.031.239</u>	<u>31.903.858</u>
Schulden op meer dan één jaar	5.8	17	10.415.725	11.112.880
Financiële schulden		170/4	10.415.725	11.112.880
Achtergestelde leningen		170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171		
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172		
Kredietinstellingen		173	10.415.725	11.112.880
Overige leningen		174		
Handelsschulden		175		
Leveranciers		1750		
Te betalen wissels		1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		179		
Rentedragend		1790		
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		1791		
Borgtochten ontvangen in contanten		1792		
Schulden op ten hoogste één jaar		42/48	19.424.508	18.288.557
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	5.8	42	697.155	691.417
Financiële schulden		43		
Kredietinstellingen		430/8		
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	2.789.749	2.346.503
Leveranciers		440/4	2.789.749	2.346.503
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	11.502.681	10.548.613
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	5.8	45	4.313.621	4.492.547
Belastingen		450/3		279.132
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	4.313.621	4.213.415
Diverse schulden		48	121.302	209.477
Vervallen obligaties en coupons, terug te betalen subsidies en borgtochten ontvangen in contanten		480/8		
Andere rentedragende schulden		4890		
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		4891	121.302	209.477
Overlopende rekeningen	5.8	492/3	2.191.006	2.502.421
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	62.816.583	61.959.651

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/74	54.703.022	56.615.771
Omzet	5.9	70	7.004.858	7.818.954
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) (+)/(-)		71	-407.985	-1.566.530
Geproduceerde vaste activa		72		
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	5.9	73	30.520.673	35.188.961
Andere bedrijfsopbrengsten		74	17.585.476	15.174.386
Bedrijfskosten		60/64	54.651.878	57.675.740
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		60	4.955.856	4.557.512
Aankopen		600/8	4.961.720	4.622.284
Voorraad: afname (toename) (+)/(-)		609	-5.864	-64.772
Diensten en diverse goederen		61	16.311.073	19.551.898
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+)/(-)	5.9	62	31.764.685	32.575.173
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	1.758.350	1.607.205
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)	5.9	631/4	8.138	5.627
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	5.9	635/8	-187.723	-664.241
Andere bedrijfskosten	5.9	640/8	41.499	42.566
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)		649		
Positief (Negatief) bedrijfsresultaat (+)/(-)		9901	51.144	-1.059.969
Financiële opbrengsten		75	141.860	447.218
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750		
Opbrengsten uit vlottende activa		751	3.627	5.295
Andere financiële opbrengsten	5.10	752/9	138.233	441.923
Financiële kosten	5.10	65	444.734	410.347
Kosten van schulden		650	350.406	374.390
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)		651		700
Andere financiële kosten		652/9	94.328	35.257
Positief (Negatief) resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening (+)/(-)		9902	-251.730	-1.023.098
Uitzonderlijke opbrengsten		76	1.583.282	542
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760		
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762		
Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763		
Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.10	764/9	1.583.282	542
Uitzonderlijke kosten		66		
Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660		
Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661		
Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen) (+)/(-)		662		
Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663		
Andere uitzonderlijke kosten	5.10	664/8		
Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669		
Positief (Negatief) resultaat van het boekjaar (+)/(-)		9904	1.331.552	-1.022.556

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen positief (negatief) resultaat	(+)/(-)	9906	5.160.042	3.957.574
Te bestemmen positief (negatief) resultaat van het boekjaar (+)/(-)		9905	1.331.552	-1.022.556
Overgedragen positief (negatief) resultaat van het vorige boekjaar	(+)/(-)	14P	3.828.490	4.980.130
Onttrekking aan het eigen vermogen		791/2		185.000
aan de fondsen van de vereniging of stichting		791		
aan de bestemde fondsen		792		185.000
Toevoeging aan de bestemde fondsen		692		314.084
Over te dragen positief (negatief) resultaat	(+)/(-)	14	5.160.042	3.828.490

**TOELICHTING
STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
TERREINEN EN GEBOUWEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191P	XXXXXXXXXX	31.877.248
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8161	36.578	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8171		
Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 8181		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191	31.913.826	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251P	XXXXXXXXXX	11.891.000
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8211		
Verworven van derden	8221		
Afgeboekt	8231		
Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 8241		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251	11.891.000	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321P	XXXXXXXXXX	13.666.760
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8271	832.045	
Teruggenomen	8281		
Verworven van derden	8291		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8301		
Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 8311		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321	14.498.805	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	22	<u>29.306.021</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	22/91	29.306.021	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192P	XXXXXXXXXX	6.251.765
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8162	69.409	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8172		
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8182		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192	6.321.174	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8212		
Verworven van derden	8222		
Afgeboekt	8232		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8242		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322P	XXXXXXXXXX	6.170.707
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8272	57.257	
Teruggenomen	8282		
Verworven van derden	8292		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8302		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8312		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322	6.227.964	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	23	<u>93.210</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	231	93.210	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	XXXXXXXXXX	10.977.069
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8163	381.455	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8173		
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8183	387.098	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	11.745.622	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8213		
Verworven van derden	8223		
Afgeboekt	8233		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8243		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323P	XXXXXXXXXX	9.556.083
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8273	741.468	
Teruggenomen	8283		
Verworven van derden	8293		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8303		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8313		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323	10.297.551	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	24	<u>1.448.071</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	241	1.448.071	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8196P	XXXXXXXXXX	245.667
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8166	775.296	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8176		
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8186	-387.098	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8196	633.865	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8256P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8216		
Verworven van derden	8226		
Afgeboekt	8236		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8246		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8256		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8326P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8276		
Teruggenomen	8286		
Verworven van derden	8296		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8306		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8316		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8326		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	27	633.865	

GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

GELDBELEGGINGEN

Aandelen

Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagde bedrag
Niet-opgevraagd bedrag

Vastrentende effecten

Vastrentende effecten uitgegeven door kredietinstellingen

Termijnrekeningen bij kredietinstellingen

Met een resterende looptijd of opzegtermijn van
hoogstens één maand
meer dan één maand en hoogstens één jaar
meer dan één jaar

Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51	5.022	5.022
8681	5.022	5.022
8682		
52	11.192	11.192
8684		
53	11.155	11.155
8686	2.479	2.479
8687	8.676	8.676
8688		
8689	2.453.002	2.453.002

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Verworven opbrengsten
Over te dragen kosten Onderwijs
Over te dragen kosten Algemeen

Boekjaar
912.925
149.918
1.060.404

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSEN EN VOORZIENINGEN

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSEN

Waarderingsregels gekozen om de bestemde bedragen te bepalen

VOORZIENINGEN

Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Fonds Co-Financiering
Voorziening te bereiken doel
Voorziening steunfondsen
Voorziening brugpensioenen
Giften
EPD

Boekjaar
932.384
902.000
5.405.197
536.194
792.905
214.910

Uitsplitsing van de post 168 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

STAAT VAN DE SCHULDEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)
UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN ÉÉN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8801	697.155
Achtergestelde leningen	8811	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8821	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8831	
Kredietinstellingen	8841	697.155
Overige leningen	8851	
Handelsschulden	8861	
Leveranciers	8871	
Te betalen wissels	8881	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8891	
Overige schulden	8901	

Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen

42	697.155
----	---------

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

Financiële schulden	8802	2.988.776
Achtergestelde leningen	8812	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8822	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8832	
Kredietinstellingen	8842	2.988.776
Overige leningen	8852	
Handelsschulden	8862	
Leveranciers	8872	
Te betalen wissels	8882	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8892	
Overige schulden	8902	

Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

8912	2.988.776
------	-----------

Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

Financiële schulden	8803	7.426.949
Achtergestelde leningen	8813	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8823	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8833	
Kredietinstellingen	8843	7.426.949
Overige leningen	8853	
Handelsschulden	8863	
Leveranciers	8873	
Te betalen wissels	8883	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8893	
Overige schulden	8903	

Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

8913	7.426.949
------	-----------

GEWAARBORGDE SCHULDEN
Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden

Financiële schulden	8921	1.273.230
Achtergestelde leningen	8931	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8941	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8951	
Kredietinstellingen	8961	1.273.230
Overige leningen	8971	
Handelsschulden	8981	
Leveranciers	8991	
Te betalen wissels	9001	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011	
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021	
Overige schulden	9051	

Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden

9061	1.273.230
------	-----------

Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de vereniging of stichting

Financiële schulden	8922	318.672
---------------------	------	---------

Achtergestelde leningen
 Niet-achtergestelde obligatieleningen
 Leasingschulden en soortgelijke schulden
 Kredietinstellingen
 Overige leningen
 Handelsschulden
 Leveranciers
 Te betalen wissels
 Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
 Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten
 Belastingen
 Bezoldigingen en sociale lasten
 Overige schulden
**Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk
 beloofd op activa van de vereniging of stichting**

Codes	Boekjaar
8932	
8942	
8952	
8962	318.672
8972	
8982	
8992	
9002	
9012	
9022	
9032	
9042	
9052	
9062	318.672

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

Belastingen

Vervallen belastingschulden
 Niet-vervallen belastingschulden
 Geraamde belastingschulden

Bezoldigingen en sociale lasten

Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten

Codes	Boekjaar
9072	
9073	
450	
9076	
9077	4.313.621

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Toe te rekenen kosten
 Over te dragen opbrengst

Boekjaar
1.105.277
1.085.729

BEDRIJFSRESULTATEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Netto-omzet			
Uitsplitsing per bedrijfscategorie			
Uitsplitsing per geografische markt			
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies			
Lidgeld	730/1		
Schenkingen	732/3	69.599	131.507
Legaten	734/5		
Kapitaal- en inrestsubsidies, exploitatiesubsidies en compenserende bedragen ter vermindering van de loonkost	736/8		
BEDRIJFSKOSTEN			
Werknemers waarvoor de vereniging of stichting een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	428	448
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	392	401,9
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	589.937	611.328
Personeelskosten			
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	20.697.258	21.801.540
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	6.984.312	6.861.737
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	2.391.488	2.349.796
Andere personeelskosten	623	1.441.432	1.382.963
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624	250.195	179.137
Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	635		-868.570
Waardeverminderingen			
Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
Geboekt	9110		
Teruggenomen	9111		
Op handelsvorderingen			
Geboekt	9112	37.468	34.027
Teruggenomen	9113	29.330	28.400
Voorzieningen voor risico's en kosten			
Toevoegingen	9115		2.343.235
Bestedingen en terugnemingen	9116	187.723	3.007.476
Andere bedrijfskosten			
Bedrijfsbelastingen en -taksen	640	6.287	8.159
Andere	641/8	35.212	34.407
Uitzendkrachten en ter beschikking van de vereniging of stichting gestelde personen			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096		
Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097	14	15,9
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	21.589	26.887
Kosten voor de vereniging of stichting	617	55.749	44.657

TAKSEN**BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN****In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde**

Aan de vereniging of stichting (aftrekbaar)
Door de vereniging of stichting

Ingehouden bedragen ten laste van derden als

Bedrijfsvoorheffing
Roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9145	562.596	452.123
9146	686.985	649.136
9147	7.107.451	6.135.235
9148		

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

**DOOR DE VERENIGING OF STICHTING GESTELDE OF ONHERROEPELIJK BELOOFDE
PERSOONLIJKE ZEKERHEDEN ALS WAARBORG VOOR SCHULDEN OF VERPLICHTINGEN VAN
DERDEN**

Waarvan

Door de vereniging of stichting geëndosseerde handelseffecten in omloop
Door de vereniging of stichting getrokken of voor aval getekende handelseffecten
Maximumbedrag ten belope waarvan andere verplichtingen van derden door de vereniging of
stichting zijn gewaarborgd

ZAKELIJKE ZEKERHEDEN

**Zakelijke zekerheden die door de vereniging of stichting op haar eigen activa werden
gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van de
vereniging of stichting**

Hypotheken

Boekwaarde van de bezwaarde activa
Bedrag van de inschrijving
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa
Zekerheden op nog te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa

**Zakelijke zekerheden die door de vereniging of stichting op haar eigen activa werden
gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van
derden**

Hypotheken

Boekwaarde van de bezwaarde activa
Bedrag van de inschrijving
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa
Zekerheden op nog te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa

**GOEDEREN EN WAARDEN GEHOUDEN DOOR DERDEN IN HUN NAAM MAAR TEN BATE EN OP
RISICO VAN DE VERENIGING OF STICHTING, VOOR ZOVER DEZE GOEDEREN EN WAARDEN NIET
IN DE BALANS ZIJN OPGENOMEN**

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT AANKOOP VAN VASTE ACTIVA

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT VERKOOP VAN VASTE ACTIVA

TERMIJNVERRICHTINGEN

Gekochte (te ontvangen) goederen

Verkochte (te leveren) goederen

Gekochte (te ontvangen) deviezen

Verkochte (te leveren) deviezen

**VERPLICHTINGEN VOORTVLOEIEND UIT DE TECHNISCHE WAARBORGEN VERBONDEN AAN REEDS GEPRESTEERDE VERKOPEN OF
DIENSTEN**

BELANGRIJKE HANGENDE GESCHILLEN EN ANDERE BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

IN VOORKOMEND GEVAL, BEKNOPT BESCHRIJVING VAN DE REGELING INZAKE HET AANVULLEND RUST- OF

Codes	Boekjaar
9149	
9150	
9151	
9153	
9161	3.709.101
9171	27.500
9181	
9191	
9201	
9162	
9172	
9182	
9192	
9202	
9213	
9214	
9215	
9216	

**OVERLEVINGSPENSIOEN TEN BEHOEVE VAN DE PERSONEELS- OF DIRECTIELEDEN, MET OPGAVE VAN DE GENOMEN
MAATREGELEN OM DE DAARUIT VOORTVLOEIENDE KOSTEN TE DEKKEN**

PENSIOENEN DIE DOOR DE VERENIGING OF STICHTING ZELF WORDEN GEDRAGEN

Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Zie vrije tekst na Waarderingsregels voor bijkomende toelichting

Code	Boekjaar
9220	13.242.413

AARD EN DOEL VAN BUITENBALANS REGELINGEN

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de vereniging of stichting; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de vereniging of stichting eveneens worden vermeld

ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

BESTUURDERS EN NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE VERENIGING OF STICHTING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ENTITEITEN TE ZIJN, OF ANDERE ENTITEITEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

Uitstaande vorderingen op deze personen
 Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen

Waarborgen toegestaan in hun voordeel
 Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel
 Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon
 Aan bestuurders
 Aan oud-bestuurders

Codes	Boekjaar
9500	
9501	
9502	
9503	
9504	

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Bezoldiging van de commissaris(sen)

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging of stichting door de commissaris(sen)

Andere controleopdrachten
 Belastingadviesopdrachten
 Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging of stichting door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

Andere controleopdrachten
 Belastingadviesopdrachten
 Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
9505	35.166
95061	
95062	
95063	
95081	
95082	
95083	

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de vereniging of stichting bevoegd zijn:

Staat van de tewerkgestelde personen

Werknemers waarvoor de vereniging of stichting een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	294,4	133	161,4
Deeltijds	1002	136,1	17,3	118,8
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	392	146,4	245,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	444.254	202.640	241.614
Deeltijds	1012	145.682	21.357	124.324
Totaal	1013	589.936	223.997	365.938
Personeelskosten				
Voltijds	1021	24.416.944	12.260.260	12.156.684
Deeltijds	1022	7.347.741	1.273.961	6.073.780
Totaal	1023	31.764.685	13.427.620	18.086.871
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033			

Tijdens het vorige boekjaar	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	401,9	153,5	248,4
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	611.327	234.427	376.900
Personeelskosten	1023	30.585.422	13.014.245	17.571.177
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033			

Werknemers waarvoor de vereniging of stichting een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister (vervolg)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers	105	296	132	390,8
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	255	122	343,1
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	41	11	47,7
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	130	19	144,2
lager onderwijs	1200	2		2
secundair onderwijs	1201	18	4	20,8
hoger niet-universitair onderwijs	1202	30	2	31,6
universitair onderwijs	1203	80	13	89,8
Vrouwen	121	166	113	246,6
lager onderwijs	1210	1		1
secundair onderwijs	1211	9	13	18
hoger niet-universitair onderwijs	1212	61	61	105,8
universitair onderwijs	1213	95	39	121,8
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130			
Bedienden	134	296	132	390,8
Arbeiders	132			
Andere	133			

Uitzendkrachten en ter beschikking van de vereniging of stichting gestelde personen

	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de vereniging of stichting gestelde personen
Tijdens het boekjaar			
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	0,9	14
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	2.129	21.589
Kosten voor de vereniging of stichting	152	56.642	

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

Ingetreden

Aantal werknemers waarvoor de vereniging of stichting tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	63	11	69,4
210	16	2	17,6
211	47	9	51,8
212			
213			

Uitgetreden

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

- Pensioen
- Werkloosheid met bedrijfstoeslag
- Afdanking
- Andere reden
- Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de vereniging of stichting

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	75	19	87,7
310	34	14	43,3
311	41	5	44,4
312			
313			
340	5		5
341	1	4	3,9
342	11	1	11,3
343	58	14	67,5
350			

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	67	5811	140
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	549	5812	1.205
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5803	41.932	5813	78.543
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	41.931	58131	78.543
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032		58132	
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033		58133	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	110	5831	219
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	1.420	5832	2.559
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5823	101.980	5833	142.978
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	7	5851	7
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	9.935	5852	11.655
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5843		5853	

WAARDERINGSREGELS

Raad van Bestuur 17 december 2014

Punt 11. Update waarderingregels

1. Situering

Met ingang van 1 januari 2009 volgt het ITG het rekeningplan van de Vlaamse universiteiten en stelt ze haar jaarrekening op conform de boekhoudregels van de VZW's en stichtingen. Op 19 mei 2009 keurde de RVB de afschrijvingsregels goed en in RVB van 15 december 2009 werden alle waarderingregels goedgekeurd. Deze dienen samen met de jaarrekening te worden neergelegd.

Op 20 december 2011 werd een update van deze waarderingregels voorgelegd o.a. naar aanleiding van het werken in één boekhoudossier en een aantal gewijzigde waarderingregels. Intussen werden in overleg met de revisoren nog een aantal waarderingregels verduidelijkt en gewijzigd.

De tekst in bijlage is de gewijzigde versie van deze waarderingregels.

2. Wijzigingen waarderingregels in 2014

De wijzigingen gaan slechts over 2 punten:

- Voorraden (punt 2.2.)
- De methode van activering en materialiteitsgrens voor vaste activa (punt 2.8.1)

3. Voorstel tot beslissing

De Raad van Bestuur keurt de voorgestelde tekst met update van de waarderingregels goed.

Bijlage : Update Waarderingregels 2014

0. REFERENTIEKADER

De waarderingregels zijn opgesteld op basis van de volgende referenties:

- * De vigerende boekhoudwetgeving (wet 17 juli 1975 e.v.). Het jaarrekeningenbesluit (KB 30 januari 2001) en de algemeen aanvaarde boekhoudbeginselen vastgelegd en opgelegd aan ondernemingen.
- * De specifieke regeling voor de vzw's en de stichtingen (wet van 2 mei 2002 en daaropvolgende KB 26 juni 2003 betreffende de vereenvoudigde boekhouding en 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening)
- * Specifieke regelingen m.b.t. universitaire boekhouding:
  - Het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap, zoals gewijzigd;
  - Het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2007 betreffende de boekhouding, de jaarrekening, het rekeningenstelsel, de controle, de begroting en de personeelsformatie voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap;

1. BOEKHOUDAFDELINGEN EN REKENINGSTELSEL

De jaarrekening wordt neergelegd en opgemaakt conform de regeling voorzien voor de vzw's en stichtingen.

Gegeven de trias van activiteiten in onderwijs, onderzoek en dienstverlening, worden de inkomsten en uitgaven gegroepeerd in verschillende boekhoudafdelingen naar analogie met het rekeningstelsel van de Vlaamse universiteiten. Dit maakt het mogelijk om vergelijkende cijfers te kunnen voorleggen aan de leden van de Raad van Bestuur.

Afhankelijk van de aard van de inkomsten en/of uitgaven en activiteiten onderscheiden we acht boekhoudkundige afdelingen met afzonderlijke rekeningen:

- I. Institutioneel kader;
- III. SOFI;
- IV. DGD;
- V. Projectfinanciering;
- VI. Medische Diensten;
- VII. Investerings;
- VIII. Fondsen en Legaten;
- IX. Exploitatie.

Vanaf 2012 wordt nog slechts met 1 boekhoudossier gewerkt en alle boekhoudafdelingen gebruiken het rekeningplan van de vzw's. De analytische opbouw laat toe waar nodig per afdeling meer detail te gebruiken. Zo kan de afdeling Medische Diensten meer detail geven om in overeenstemming te zijn met de voorwaarden van de RIZIV (rekeningplan van de ziekenhuizen) voor de terugbetaling van de patiëntprestaties.

De afdeling I "Institutioneel kader" noteert naast de basistoelagen van Onderwijs, de onbestemde eigen inkomsten (fiscale en parafiscale verminderingen die vrij aan te wenden zijn door de Raad van Bestuur) via inschrijfgeld, overhead, fiscale en parafiscale verminderingen. De uitgaven van het institutionele referentiekader, wetenschappelijk en ondersteunend, wordt hiermee betaald.

De onderzoeksfinanciering (sinds 2007) van het Vlaams Ministerie voor Economie, Wetenschappen en Innovatie wordt geregistreerd onder de afdeling III "Secundaire Onderzoeksfondsen SOFI". Hiermee blijft de specifieke bestemming en het onderscheid van de onderwijstoelagen transparant, zowel qua besteding als qua verdere evolutie. Na interne oproepen worden deze kredieten aangewend voor baanbrekend onderzoek en doctoraatsmandaten voor onderzoekers.

De afdeling IV "DGD Overeenkomst" omvat de inkomsten en uitgaven voorzien via het Raamakkoord met het Belgisch Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking dat al sinds 1998 de activiteiten onderwijs, onderzoek, institutionele samenwerking, strategische programma's en beleidsondersteuning groepeerd.

De SOFI en DGD afdelingen zijn structurele programmafinancieringen maar het ITG kan niet beschikken over de niet uitgegeven saldi, deze kunnen in beperkte mate worden overgedragen naar het volgend jaar of dienen terug gestort te worden.

De afdeling V "Projectfinanciering" geeft de inkomsten weer van door derden extern gefinancierd onderzoek en dienstverlening. Het gaat over projectmatige financiering met specifieke contracten, looptijden en regelgevingen door diverse financiers. De saldi van deze afdelingen wordt via de balans overgedragen naar het volgend jaar of dient teruggestort aan de financier bij niet besteding binnen de looptijd van het project.

De afdeling VI "Medische Diensten" omvat alle inkomsten en uitgaven van de activiteiten in de gelijknamige diensten. Zij is opgesteld volgens de normen die gelden voor de ziekenhuizen en voor laboratoria voor klinische biologie.

De afdeling "Investerings" geeft een overzicht van de inkomsten en uitgaven voor investeringen. De inkomsten omvatten de investeringstoelagen van het Ministerie van Onderwijs een deel van de RIZIV-toelage voor het Referentielaboratorium Tropische Geneeskunde, meenast van de Nationale Loterij en toewijzingen van overschotten op het institutionele kader. Vanaf 1 januari 2009 worden de afschrijvingsregels toegepast die door de RVB op 19 mei 2009 werden goedgekeurd.

De afdeling VIII "Mecanaten & Legaten" registreert de inkomsten en uitgaven ten laste van diverse legaten en fondsen (Broden, Niederfullbach, Ferron) conform de wilsbeschikking van de legataris of het specifieke doel van het fonds. De saldi worden overgedragen of toegewezen naar het specifieke doel.

De afdeling IX "Exploitatie" omvat de inkomsten en uitgaven van de productie van de diagnostische test voor slaapziekte, van de studentenvoorzieningen en van het personeelsrestaurant. Ze worden voor het eerst in een aparte boekhoudafdeling opgenomen, volgens de logica van het rekeningplan van de Vlaamse universiteiten.

2. BESPREKING VAN DE WAARDERINGSREGELS BIJ EEN AANTAL BELANGRIJKE BALANSPOSTEN

2.1. Financieel vaste activa & geldbeleggingen

2.1.1. Financiële vaste activa

De waardering van deelnemingen gebeurt tegen aanschaffingswaarde. Waardeverminderingen worden geboekt bij duurzame minderwaarden. Bijkomende kosten worden onmiddellijk in kosten geboekt. Participaties in spin-offs, indien deze zich voordoen, zullen geboekt worden in overeenstemming met de aanbevelingen van de VLIR.

Onder de balansrubriek "Overige Financiële Vaste Activa" werden de borgtochten in contanten opgenomen die het ITG heeft gestort als waarborg bij openbare besturen. Deze worden gewaardeerd aan nominale waarde.

2.1.2. Geldbeleggingen

De waardering bij de verwerving van een geldbelegging gebeurt aan aanschaffingswaarde. De kosten verbonden aan het verkrijgen of het vervreemden worden onmiddellijk in resultaat genomen. De waardering van de mutaties gebeurt volgens de gemiddelde aankooprijzen. Termijnrekeningen worden aan nominale waarde gewaardeerd, overige effecten aan aanschaffingswaarde.

De waardering bij jaarafsluiting m.b.t. geldbeleggingen gebeurt als volgt:

- * Bij de vastrentende effecten wordt het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde pro rata temporis van de resterende

looptijd en op lineaire basis in resultaat genomen.

* De niet-vastrerende effecten worden geboekt aan de aanschaffingswaarde van de individuele beleggingen. Indien de marktwaarde van de geldbeleggingen lager is op balansdatum, wordt een waardevermindering geboekt om de aanschaffingswaarde terug te brengen tot de lagere marktwaarde. Deze waardevermindering wordt teruggenomen indien een gestegen marktwaarde de waardevermindering niet langer verantwoordt.

2.2. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd volgens de standaardkostprijs. Bijkomende kosten worden op het moment van boeking van de factuur verwerkt in de totale kosten van het magazijn.

2.3. Vorderingen en schulden

De boekhoudkundige registratie en opvolging van de vorderingen en de schulden gebeuren op individuele basis binnen aparte subboekhoudingen (klantenboekhouding en leveranciers-boekhouding). Binnen de algemene boekhouding kunnen de gegevens op een geaggregeerde wijze worden verwerkt en opgevolgd op 40- en 44-rekeningen.

Het principe van matching van bestelbonnen wordt toegepast. De kost wordt geboekt op het moment van receptie van de goederen en gecorrigeerd met de factuur die volgt.

De waardering gebeurt aan nominale waarde.

2.3.1. Waardeverminderingen op vorderingen

Waardeverminderingen op vorderingen worden toegepast zodra onzekerheid bestaat over gehele of gedeeltelijke invorderbaarheid op vervaldatum. Voor de afdeling "Medische Diensten" wordt jaarlijks een specifieke algemene provisie ten belope van 0,8% van de omzet (excl. revalidatie, PEP, trials en HSRU) van "Medische Diensten" aangelegd, om de kosten van wanbetalingen op te vangen. Openstaande vorderingen van boekjaar 1 waarvoor gereede inspanningen m.b.t. rappelleringsen werden uitgevoerd, worden op 31 december van boekjaar 4 volledig afgeboekt. Er worden geen tussentijdse waardeverminderingen doorgevoerd, deze worden geacht gedekt te zijn door de globale voorziening.

Voor de overige afdelingen worden openstaande vorderingen (lees: facturen) elk boekjaar gecontroleerd op inbaarheid, en bij niet-inning of niet-inbaarheid, en na verschillende rappels, het 5de boekjaar volledig afgeboekt. Uitzondering hierop zijn de openstaande vorderingen van financierders van projecten.

2.4. Liquide middelen

De waardering gebeurt aan nominale waarde.

2.5. Projecten in uitvoering & ontvangen vooruitbetalingen op projecten

We verwijzen hierbij naar de posten "Bestellingen in uitvoering" en "Vooruitbetalingen op bestellingen" in de vigerende boekhoudwetgeving.

2.5.1. Definities

Projecten worden als volgt gedefinieerd:

Onderzoeksprogramma's en wetenschappelijke dienstverlening gefinancierd via de DGD-financiering worden opgenomen onder afdeling IV. Onderzoeksprogramma's en wetenschappelijke dienstverlening op basis van contracten waarbij de einddatum van het project contractueel is bepaald enerzijds, en waarbij de einddatum niet contractueel is bepaald anderzijds, worden beiden boekhoudkundig geregistreerd in afdeling V (Externe Fondsen).

Alle projecten worden individueel geregistreerd en opgevolgd.

2.5.2. Waarderingsregels

Projecten die lopen over meer boekjaren, waarvan de einddatum bij de start kan worden bepaald, worden beschouwd als bestellingen in uitvoering. Gedurende de looptijd van het project/activiteit worden bij de eindejaarsafsluiting de kosten en opbrengsten van het betrokken boekjaar niet in resultaat genomen, maar het saldo van de opbrengsten en de kosten komen op de balans als projecten in uitvoering. Meer bepaald op de activazijde "Bestellingen/Projecten in uitvoering" of op de passivazijde "Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen/projecten" naargelang het saldo van het boekjaar. De looptijd is in functie van de bestedingsdatum. De bestedingsdatum wordt bepaald op de contractuele einddatum verlengd met 6 maanden, in bepaalde gevallen verlengd in functie van de verantwoording van de bestedingen aan en/of betalingen door de externe opdrachtgever.

Van projecten zonder contractuele bepalingen die lopen over meerdere boekjaren (vb. mecenaat, steunfonds), en de projecten en activiteiten waarvan de bestedingsdatum afloopt binnen het boekjaar, wordt bij de jaaraafsluiting het saldo overgedragen via "over te dragen uitgaven geëffectueerd patrimonium" resp. "over te dragen ontvangsten geëffectueerd patrimonium". Het saldo blijft ter beschikking van de promotor van het project.

2.6. Overlopende rekeningen

Om bij het jaareinde kosten en opbrengsten in het juiste boekjaar op te nemen, maken we gebruik van overlopende rekeningen van het actief en het passief ("over te dragen kosten", "verworven opbrengsten" enerzijds en "toe te rekenen kosten" en "overgedragen opbrengsten" anderzijds).

2.7. Voorzieningen

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn voorzieningen aangelegd voor een specifiek doel (vb. financieringsfonds uitstapregeling, voor het betalen van de uitstapregeling bij vervroegde pensionering).

ITG legt voorzieningen vast overeenkomstig de gebruikelijke boekhoudregels: voorzieningen worden aangelegd voor duidelijk omschreven verliezen of kosten die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn.

2.8. Immateriële & materiële vaste activa

Het betreft hier ondernemingsmiddelen die voor een duur langer dan een jaar worden aangewend en waarvan de prijs per eenheid een zekere materialiteitsgrens overschrijft. Deze middelen worden geactiveerd, afgeschreven en eventueel geherwaardeerd.

De specifieke regelgeving schrijft geen materialiteitsgrens voor m.b.t. de balansmatige verwerking. Wel wordt bepaald dat aankopen van boeken en tijdschriften door de bibliotheek, ongeacht het aanschaffingsbedrag, volledig in kost genomen mogen worden op het moment van aanschaf.

2.8.1. Methode van Activering & Materialiteitsgrens:

Met ingang van 1 januari 2012 worden behoudens boeken en tijdschriften enkel die gebruiksmiddelen geactiveerd waarvan kan worden verwacht dat zij voor een duur langer dan een jaar nuttig kunnen worden aangewend en waarvan de prijs per stuk hoger is dan 2.500 € (excl. BTW), waar nodig kunnen activa gegroepeerd worden om samen afgeschreven te worden. Bijbestellingen op voorheen geactiveerde activa worden eveneens geactiveerd. De gebruiksmiddelen, aangekocht in vorige kalenderjaren, worden verder afgeschreven volgens het ritme van de op dat moment geldende waarderingsregels.

Bij boeking van de investeringsfactuur wordt de prijs per stuk inclusief de directe aankoopkosten rechtstreeks op de correcte investeringsrekening op de balans geboekt. Aankopen die via bestelbonnen lopen worden eerst op een dummy-investeringsrekening voorzien, waarna zij bij boeking van de factuur op de correcte investeringsrekening geboekt worden.

De investeringen op dienstenbudgetten worden via een eenmalige boeking volledig in kost genomen voor de nog lopende maanden van het boekjaar.

De investeringen op projecten worden in kost genomen volgens de regels van de financierder:

- EC: pro rata de nog lopende maanden van het boekjaar;

- alle andere financierders (SOFI, DGD, ...): eenmalig volledig in kost in de boekhoudperiode na boeking van de factuur.

Door deze werkwijze kan steeds per afdeling een resultaat overeenkomstig de specifieke bepalingen worden bereikt, en kan terzelfder tijd het bedrijfseconomische resultaat van de volledige ITG-entiteit worden bepaald.

2.8.2. Afschrijving:

De afschrijvingen van de immateriële en materiële vaste activa gebeuren lineair en maandelijks volgens bovenstaande methode.

2.8.3. Afschrijvingspercentages:

De afschrijvingen gebeuren aan volgende percentages:

Afschrijvingspercentages

- software 33 %

- terreinen -

- gebouwen 3 %

- groot onderhoud 10 %

- medisch materieel 20 %

- niet-medisch materieel 10 %

- installaties, machines en uitrusting 20%

- meubilair 20%

- rollend materieel 20 %

- systeeminformaticamaterieel 20 %

- pc's, laptops en randapparatuur 33 %

- boeken en tijdschriften 100%

Activa in leasing worden aan de hand van de aflossingstabel afgeschreven.

2.8.4. Gebouwen en Terreinen

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde. De herwaarderingsmeerwaarde op de "Gebouwen en Terreinen" betreft de waarde van de terreinen in bezit op 31 december 2008 gewaardeerd op basis van het schattingsverslag van de notaris.

2.8.5. Gebouwen in aanbouw

Nieuwe investeringen in gebouwen (nieuwbouwprojecten en grote renovaties) worden geboekt onder "Vaste activa in aanbouw" (cf. infra) voor zover deze nog niet zijn opgeleverd. Bij ingebruik-name (oplevering) wordt een overboeking naar de balansrubriek "Gebouwen" doorgevoerd. De afschrijving start in de volgende boekhoudperiode na de opname in de balansrubriek "Gebouwen".

Bij gedeeltelijke ingebruikname wordt bovenstaande operatie pro rata doorgevoerd.

2.8.6. Verkoop of buitengebruikstelling

Bij buitengebruikstelling na volledige afschrijving worden alle rekeningen m.b.t. het activum tegengeboekt. Bij buitengebruikstelling voor volledige afschrijving worden ook alle rekeningen m.b.t. het activum tegengeboekt en het verschil in kosten genomen, m.a.w. wordt het resterende bedrag eenmalig volledig versneld afgeschreven.

Toelichting pensioenen:

Er bestaan 2 pensioenplannen bij het ITG waarvan één van het type "te bereiken doel" en één van het type "te storten bijdragen".

Het pensioenplan van het type "te bereiken doel" werd gesloten in 2006 en bijgevolg kunnen

Geen nieuwe personeelsleden meer toetreden. Dit pensioenplan voorziet in een aanvullend Pensioen voor welbepaalde categorieën van personeelsleden (zijnde academisch personeel en administratief en technisch personeel). Op 31/12/2017 is het pensioenplan voldoende gefinancierd en is er dus geen onderfinanciering. Het aanvullend pensioen wordt gefinancierd volgens de "aggregate cost method" zodat de verhouding van de pensioenbijdrage in verhouding tot de toekomstige loonkosten stabiel is. Een actuariële berekening op 1/1/2017 wijst uit dat de actuele waarde van de toekomstige te storten pensioenbijdrage 13,2 Mio bedraagt. De actuariële berekening is gebaseerd op de volgende assumpties (loonstijging voor academisch personeel 4,3% tot leeftijd van 60 jaar en nadien 2%, loonstijging voor administratief personeel 3,5% tot leeftijd van 55 jaar en nadien 2%, discontovoet en Rendement op pensioenactiva 2% en inflatie 2%) De Raad van Bestuur bevestigt dat deze assumpties redelijk zijn en dus gehandhaafd mogen worden op 31/12/2017.

Het pensioenplan van het type "te storten bijdragen" is een klassiek groepsverzekeringscontract waarbij de werkgever een minimum rendement moet garanderen van 1,75%. De pensioenverzekeraar heeft per 31/12/2017 bevestigd dat het pensioenplan voldoende gefinancierd is.

Voorzieningen:

De steunfondsen dalen van 6.842 KEUR vorig jaar naar 5.405 KEUR dit jaar. Deze daling van 1.437 KEUR is ondermeer het gevolg van een algemeen tekort van 561 KEUR dat geïmputeerd werd op deze steunfondsen. Om deze reden moet het resultaat van het boekjaar verminderd worden met 561 KEUR om een goed zicht te hebben op het "genormaliseerd" resultaat.

Het toepassingsgebied van de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing is in 2015 uitgebreid. Het ITG had een bezwaarschrift ingediend om dit ruimere toepassingsgebied ook toe te passen op de periode 2011-2014. In maart 2017 heeft het ITG een formele "onthefing" gekregen van 982 KEUR. Gezien de beslissing van de Raad van Bestuur van 31 mei 2017 (op advies van het auditcomité van 20 maart 2017) om dit bedrag te besteden aan welbepaalde onderzoeksactiviteiten, werd 932 KEUR van de oorspronkelijke 982 KEUR voorziening opgenomen in de rubriek 16 "voorziening voor risico's en kosten". Het verschil van 50 KEUR betreft effectieve onderzoeksuitgaven die werden opgelopen in 2017. Bijgevolg heeft deze eenmalige inkomst geen resultaatsimpact in 2017.

PRINS LEOPOLD INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE, STICHTING VAN OPENBAAR NUT

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE STICHTING OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2017

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van de stichting PRINS LEOPOLD INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE (de « stichting »), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de raad van bestuur van 25 oktober 2017, overeenkomstig het voorstel van het auditcomité en uitgebracht op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de raad van bestuur die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de stichting PRINS LEOPOLD INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE uitgevoerd gedurende één opeenvolgend boekjaar.

VERSLAG OVER DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de stichting, die de balans op 31 december 2017 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van € 62.816.583 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een positief resultaat van het boekjaar van € 1.331.552.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de stichting per 31 december 2017, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie « Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening » van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM InterAudit is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM Network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM InterAudit Cyba ^{CV} - bedrijfsrevisoren - Maatschappelijke zetel : Waterlooosesteenweg 1151 - B 1180 Brussel
interaudit@rsmbelgium.be - BTW BE 0436.391.122 - RPR Brussel - ^{CV} Burgerlijke vennootschap met handelsvorm

Member of RSM Toelen Cats Dupont Koevoets - Offices in Aalst, Antwerp, Brussels, Charleroi, Mons and Zaventem

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de stichting de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van een bepaalde aangelegenheden

In de toelichting wordt uiteengezet:

- ▶ Hoe de steunfondsen (inbegrepen in de voorzieningen voor risico's en kosten) het resultaat van het boekjaar 2017 beïnvloed hebben; en
- ▶ Hoe de niet-recurrente teruggave van bedrijfsvoorheffing geboekt werd in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de stichting te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- ▶ het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven ;
- ▶ het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

VERSLAG BETREFFENDE DE OVERIGE DOOR WET- EN REGELGEVING GESTELDE EISEN

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen en van de statuten van de stichting.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten de andere informatie opgenomen in het jaarrapport en de naleving van bepaalde voorschriften uit de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen en de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende de andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Op datum van onderhavig verslag hebben wij geen kennis van een jaarrapport.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- ▶ Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening, en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de stichting.
- ▶ Er werden geen bijkomende opdrachten verricht die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 17 van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen, dat verwijst naar artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen en waarvoor honoraria verschuldigd zijn.

Andere vermeldingen

- ▶ Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.
- ▶ Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen zijn gedaan of genomen.

Antwerpen, 28 maart 2018

RSM INTERAUDIT CVBA
COMMISSARIS
VERTEGENWOORDIGD DOOR
GERT VAN LEEMPUT
VENNOOT